

16. in 20. letom, 76% po 20 letu. Le 9% je bilo takih zločincev, ki niso kadili.

Tobak. Na celem svetu se pridelata okoli 1000 milijonov *kg* tobaka. Največ ga pridelajo Združene države, namreč 240 mil. *kg*, za temi Vshodna Indija 175 mil. *kg*. Nato sledé: Rusija 70 mil. *kg*, Avstro-Ogerska 65 milijonov *kg*, Kitajsko 50 mil. *kg* in Nemčija 35 mil. *kg*, Kuba, Nizozemsko, Indija in Turčija dadó po 30 mil. *kg*, Brazilija 27, Japonsko 22, Francija in Filipinsko otočje po 20 milijonov *kg*.

Opeklina. Ako se opečeš, je najhitrejšje sredstvo, če potrosiš pšenične moke na dotično mesto; ta zabranjuje mehur in bolečine.

Za sadjerejce. Da slana ne škoduje rano cvetečemu sadnemu drevju, dobro je, ako se obdá s kupi snega in sicer, kadar že zemlja zmrzne; ta sneg se pokrije z listjem ali vejami. Na ta način se zabrani, da se sneg prehitro ne staja, in zemlja dobiva potem dovolj mokrote. To se posebno priporoča za peščena tla. Zapade li sneg, predno zemlja zmrzne, tedaj ga je treba odstraniti toliko časa, dokler ne zmrznejo tla.

Suhi čevlji. Da bi se čevlji ne premočili, so že marsikaj poskušali, pa večinoma brezuspešno. Najbolje je, ako se postopa tako-le: Deni čevlje za nekaj ur v gosto raztopino iz mila; nato jih dobro posuši. Tekočina zamaši luknjice v usnju in tvori se tolsčna kislina, katera brani vodi v čevlje.

Izdatno sredstvo. Zoper napačno pripravo živil imajo Švicarji ta-le pripomoček: Mesarje, krčmarje in trgovce, ki imajo slabo blago, objavljajo z imeni v časopisih domačega kraja. S tem objavljanjem se čutijo ti mnogo bolj zadete, nego z denarno globo.

Živalstvo severnega tečaja. Nansen in njegovi tovariši poročajo, da se v bližini severnega tečaja ne nahaja noben vretenčar višje vrste; najbrž je povod temu dolga in ostra zima. Ladija „Fram“, ki je prodrla do 85° severne širine, ni opazila od 83° naprej niti kitov in tulnjev, niti mrožev in medvedov. A some so nahajali do 85°, kar kaže, da morje v tej širini ni popolnoma brez živalij. Omenjena ekspedicija je postrelila na svojem potovanju v teku treh let 29 medvedov, kateri so ji dali slastno pečenko; tudi mast in kožo so porabili izvrstno.

Lesketanje zvezd in ispreminjanje vremena. Znano je, da se ne blišče zvezde

vedno enakomerno, ampak v nekaterih nočeh bolj, v drugih pa manj, in sicer je njih svetloba tem močnejša, čim bližje so obzorju. Zvezdoslovci trdé, da se nepremičnice bolj blišče nego premičnice; to izvira od ozračja, v katerem se svetlobni trakovi odbijajo neenakomerno. Zato se blišče zvezde z belo svetlobo, kakor Sirius, močnejše nego zvezde z rdečo, kakor Aldebaran. Švicarski zvezdoslovec Dufour je dokazal, da so lesketanje zvezd in zračni pojavi brezdvomno v neki zvezi. Srednjemóčnemu migljanju zvezd sledi navadno vstrajno, lepo vreme; ako se zvezde le malo blišče, potem navadno dežuje; če se pa zvezde prav močno lesketajo, tedaj nastanejo tudi premembe v ozračju.

Solnčna toplina. Ruski profesor Cerasky je objavil v nekem listu čudovite poskuse, katere je narejal z velikim užigalnim steklom, čegar odprtina je merila 1 *m*. V gorišču tega stekla so stopili solnčni žarki skoraj v trenutku vse kovine in rudnine, razven magnezije in apnenca, celo take, ki se najtežje topé. Iz tega večkrat ponavljajočega se poskusa sklepa Cerasky, da mora biti najmanjša toplina solnca okolu 3500°, kajti toliko stopinj toplote se nabere v gorišču užigalnega stekla.

Svarilni glasovi škorpionov in pajkov. Znano je o strupeni indijski klopotači, da s svojim ropotom že od daleč opozarja človeka, naj se ji ne bliža. A tudi druge, osobito človeku sovražne živali je modri Stvarnik obdaril z različnimi znamenji, katera nam kažejo, naj se jih ogibamo; tako je n. pr. pri nekaterih pisana barva, pri drugih neko brlízganje. V Aziji in Afriki se nahaja neka vrsta pajkov in škorpionov, kateri svaré človeka s posebnimi glasovi, naj se jim ne bliža. Nekateri prirodopisci so menili, da uporabljajo živali te vrste omenjene glasove v to, da z istimi druga drugi naznanjajo svojo bližino, kakor kukavice. Ako bi pa imeli ti glasovi ta namen, tedaj bi morale imeti dotične živali poleg glasil tudi slušni organ, katerega pa nimajo, kakor kažejo novejša zoološka preiskovanja. S tem razmotrivanjem se hoče pojasniti, da uporabljajo strupeni pajki in škorpioni svoja glasila le takrat, kadar slutijo bližnjo nevarnost; z istimi svaré zvedave lovce, naj bodo oprezni in jih ne prijemajo; a ropateljne zveri ne ostrašijo s tem nikakor.